

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 530/2021-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Jany Laššákovej a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 1 Nt 26/2018 zo 6. júna 2018, uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 3 Tos 106/2018 z 18. júla 2018 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Tdo 38/2021 z 1. júna 2021 takto

r o z h o d o l :

1. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e .**
2. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 11. augusta 2021 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 2, čl. 13 a základných práv podľa čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 17 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 1 Nt 26/2018 zo 6. júna 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresného súdu“), uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Tos 106/2018 z 18. júla 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 2 Tdo 38/2021 z 1. júna 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“). Sťažovateľ ústavnú sťažnosť doplnil podaním doručeným ústavnému súdu 11. augusta 2021. Sťažovateľ navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a uložiť mu zastaviť konanie. Podaním doručeným ústavnému súdu 22. októbra 2021 sťažovateľ požiadal ústavný súd o „pozastavenie sťažnosti“ do ukončenia

vyšetrovania vedeného na základe trestného oznámenia podaného sťažovateľom okrem iného aj z dôvodu uplatneného v ústavnej sťažnosti.

2. Z ústavnej sťažnosti a napadnutých rozhodnutí vyplýva nasledovný stav veci:

3. Okresný súd napadnutým uznesením podľa § 121 ods. 2 Trestného zákona rozhodol, že žiadosť sťažovateľa na zahľadanie odsúdenia z 23. marca 2018 zamietla.

4. Proti uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej krajský súd napadnutým uznesením rozhodol tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

5. Proti napadnutému uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, o ktorom najvyšší súd napadnutým uznesením rozhodol tak, že ho podľa § 382 písm. f) Trestného poriadku odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Proti napadnutým rozhodnutiam podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje, že obhajca [REDAKOVANÉ] návrh na zahľadanie trestu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 47/2007 podal bez písomného pokynu sťažovateľa, bez jeho vedomia a bez udelenej plnej moci, resp. opatrenia o ustanovení za obhajcu. Uvedenú skutočnosť, udelenie, resp. neudelenia plnej moci, resp. existenciu opatrenia o ustanovení za obhajcu okresný súd ani krajský vôbec neskúmali, a tým, že napriek tomu rozhodovali o podanej žiadosti, konali nad rámec zákona a dopustili sa „zneužitia právomoci“.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K napadnutému uzneseniu okresného súdu:

7. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pritom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

8. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto právomoc ústavného súdu nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (pozri. II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09).

9. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ využil svoje právo podať proti napadnutému uzneseniu okresného súdu opravný prostriedok, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd ako súd odvolací, ktorý v prípade zistenia zásahu súdu prvej inštancie do základných práv alebo slobôd sťažovateľa (či už svojím rozhodnutím alebo postupom) bol zároveň povinný týmto právam alebo slobodám poskytnúť ochranu.

10. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o sťažnosti sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému uzneseniu okresného súdu vylučuje právomoc ústavného súdu. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K napadnutému uzneseniu krajského súdu:

11. Ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane vyslovil názor (zdôrazňujúc pritom závery rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská v. Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, najmä jeho body 51, 53 a 54), podľa ktorého, majú na zreteli účel základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy, v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní je sťažovateľovi lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (t. j. napadnutému uzneseniu) odvolacieho súdu (porov. napr. III. ÚS 114/2010, I. ÚS 165/2010).

12. Uvedená zásada sa premietla aj do novej právnej úpravy zákona o ústavnom súde, ktorý v poslednej vete ustanovenia § 124 uvádza, že ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

13. Princíp zachovania lehoty po podaní dovolania aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ako aj zákonná úprava, počítajúca plynutie lehoty dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku, však v každom prípade predpokladá riadne využitie mimoriadneho opravného prostriedku. O riadnom využití mimoriadneho opravného prostriedku pritom nemožno hovoriť napríklad v prípade, že je podaný neoprávnenou osobou, je podaný oneskorene, neboli splnené podmienky dovolania podľa Trestného poriadku, prípadne bol podaný proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné [§ 382 písm. f) Trestného poriadku].

14. Sťažovateľ napadol podaným dovolaním rozhodnutie krajského súdu vydané vo veci zahľadania odsúdenia. Ako uviedol aj najvyšší súd v napadnutom uznesení, z § 368 ods. 2 Trestného poriadku, ktorý stanovuje, proti ktorým rozhodnutiam je dovolanie prípustné, ani z iných ustanovení Trestného poriadku nevyplýva prípustnosť podania dovolania proti uzneseniu o zamietnutí žiadosti odsúdeného o zahľadanie odsúdenia ani proti uzneseniu o zamietnutí sťažnosti odsúdeného proti takémuto uzneseniu.

15. Sťažovateľ podal dovolanie proti napadnutému uzneseniu krajského súdu, no v zmysle právnej úpravy Trestného poriadku nemal tento mimoriadny opravný prostriedok k dispozícii a nemožno ho tak v jeho prípade považovať za účinný prostriedok nápravy.

16. Vzhľadom na uvedené nebolo možné v prípade sťažovateľa aplikovať právnu úpravu § 124 poslednej vety zákona o ústavnom súde a nebolo možné lehotu na podanie ústavnej sťažnosti počítať od momentu doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku, keďže v prípade sťažovateľa nešlo o účinný a riadne uplatnený prostriedok nápravy. Napadnuté uznesenie krajského súdu, ako vyplýva z príloh k ústavnej sťažnosti (zápisnica o vykonaní rekonštrukcie spisu z 24. augusta 2020), nadobudlo právoplatnosť 18. júla 2018. Ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ústavnému súdu doručená 11. augusta 2021, teda celkom zjavne po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty dvoch mesiacov.

17. Ústavný súd preto dospel k záveru, že v tejto časti je ústavnú sťažnosť potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

III.3. K napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu:

18. Čo sa týka napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ neuvádza vo svojej ústavnej sťažnosti žiadnu argumentáciu, ktorou by z ústavnoprávneho hľadiska namietal porušenie svojich konkrétnych práv garantovaných ústavou právnymi závermi najvyššieho súdu, v zmysle ktorých odmietol sťažovateľom podané dovolanie ako neprípustné. Inak povedané, sťažovateľ síce v petite ústavnej sťažnosti označil konkrétne články ústavy, ktoré mali byť napadnutým uznesením najvyššieho súdu porušené, avšak v obsahu ústavnej sťažnosti neuvádza argumentáciu alebo odôvodnenie (konkrétne skutkové a právne dôvody) jeho názoru o porušení označených práv [požiadavka plynúca z čl. 127 ústavy a § 43 ods. 1 a § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde].

19. Ústavnému prieskumu sťažovateľom napadnutého uznesenia najvyššieho súdu tak bráni argumentačná nedostatočnosť ústavnej sťažnosti, v ktorej absentujú elementárne indície (uviedenie ktorých si nevyžaduje kvalifikovaného právneho zástupcu) svedčiace o opodstatnenosti tejto časti ústavnej sťažnosti.

20. Vzhľadom na to, že nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí sa netýka len formálnych náležitostí ústavnej sťažnosti, ale týka sa esenciálnej obsahovej náležitosti ústavnej sťažnosti (úplná absencia, resp. ústavnoprávna nedostatočnosť odôvodnenia tejto časti ústavnej sťažnosti), ústavný súd sťažovateľa nevyzýval na odstránenie tohto nedostatku ústavnej sťažnosti (m. m. II. ÚS 102/2019).

21. Ústavný súd z uvedených dôvodov ústavnú sťažnosť sťažovateľa v rámci predbežného prerokovania v časti namietaného porušenia označených práv sťažovateľa napadnutým uznesením najvyššieho súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí.

III.4. K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu:

22. V závere sa ústavný súd vysporiadal aj so žiadosťou sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ktorú sťažovateľ osobitným podaním doručeným ústavnému súdu 11. augusta 2021 výslovne formuloval.

23. Z ustanovenia § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde vyplýva, že sťažovateľovi, ktorý požiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ústavný súd môže ustanoviť právneho zástupcu, ak to odôvodňujú jeho majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Všetky tri uvedené podmienky musia byť splnené kumulatívne. Pokiaľ ide o podmienku vyžadujúcu, aby nešlo o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, táto je splnená vtedy, ak je okrem iného daná právomoc ústavného súdu na prerokovanie ústavnej sťažnosti, ústavná sťažnosť má náležitosti ustanovené zákonom, nie je podaná zjavne neoprávnenou osobou, nie je neprípustná, oneskorená ani zjavne neopodstatnená.

24. Vychádzajúc z už uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade u sťažovateľa nie sú splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Z výsledku posúdenia ústavnej sťažnosti ústavným súdom je zrejmé, že vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie, pre oneskorenosť a nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí, ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

25. Keďže nebol splnený jeden z predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd nevyhovel (bod 1 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. novembra 2021

Peter Molnár
predseda senátu